
OBSAH

Předmluva	8
1. Kontexty	14
1.1 Dobový i lokální kontext vzniku osobnostně a sociálně orientovaných edukačních systémů, včetně osobnostní a sociální výchovy	14
1.2 Kontext soudobých zahraniční modelů	21
1.2.1 <i>Velká Británie – Anglie</i>	21
1.2.2 <i>Velká Británie – Wales</i>	23
1.2.3 <i>Hongkong</i>	25
1.2.4 <i>Malta</i>	26
1.2.5 <i>Seychely</i>	27
1.2.6 <i>Slovensko</i>	28
1.2.7 <i>Kanada</i>	29
1.3 Kontext teorií, „gejzír koncepcí a termínů“	30
1.4 Kontext vzniku české verze PSE – osobnostní a sociální výchovy od počátku do současnosti	33
2. Repetitorium základní podoby OSV z pohledu didaktických kategorií	38
2.1 Cíle OSV	38
2.2 Tematické okruhy OSV	40
2.3 Klíčové didaktické principy	41
2.4 Formy výskytu OSV ve škole a současně cesty její implementace	42
3. Empiricky zjištěná i teoretická východiska didaktiky OSV	43
3.1 Východiska v oblasti empirického výzkumu českého modelu osobnostní a sociální výchovy	43

3.2	Specifická teoretická východiska předkládaného konceptu didaktiky OSV	52
3.2.1	<i>Behaviorální, respektive sociálně-kognitivní pojetí edukace a zkušenostní pojetí edukace</i>	54
3.2.2	<i>Situační pojetí výchovy</i>	61
3.2.3	<i>Dramaticko-performační pojetí edukace, respektive paradigma performativních společenských věd</i>	65
3.2.4	<i>Shrnutí</i>	71
4.	Didaktika OSV	74
4.1	Zopakování základních didaktických principů (POP)	74
4.2	Didaktika jednotlivých forem OSV	75
4.2.1	<i>Formy výskytu OSV ve škole – cesty k žákovi</i>	75
4.2.2	<i>Integrace OSV a jiných oborů (nebo jiných průřezových témat)</i>	76
4.2.3	<i>Výstavba samostatného kurzu</i>	86
4.2.4	<i>Poznámka k formě projektového vyučování</i>	92
4.2.5	<i>Práce se spontánně vzniklými, běžnými situacemi jako forma OSV</i>	95
4.2.6	<i>Poznámka k formě chování učitele</i>	97
4.2.7	<i>Práce se školními aktivy</i>	98
4.3	Základní typy edukačních situací	100
4.3.1	<i>Situace individuálního učení</i>	100
4.3.2	<i>Situace učení v interakcích</i>	101
4.4	Charakter učiva životních dovedností v pojetí OSV a doporučené očekávané výstupy	105
4.4.1	<i>Východiska pojetí učiva OSV</i>	105
4.4.2	<i>Zosobnění učiva v OSV</i>	116
4.4.3	<i>Konkretizace učiva OSV v doporučených očekávaných výstupech</i>	124
4.4.4	<i>Výběr a uspořádání učiva</i>	127
4.5	Práce s cílem a jádrové učební činnosti aktivit	130
4.5.1	<i>Práce s cílem</i>	130
4.5.2	<i>Takzvané jádrové činnosti</i>	144
4.6	Metody OSV a jejich výběr	154
4.6.1	<i>Cíl – jádrová činnost – metoda</i>	154
4.6.2	<i>Principy metod OSV</i>	157
4.6.3	<i>Metodické řady (ukázky krokových schémat učení se životním dovednostem)</i>	168

4.7	Základní didaktické schéma práce s jednotlivou aktivitou, respektive též schéma lekce	171
4.7.1	<i>Instrukce – akce – reflexe (I-A-R)</i>	171
4.7.2	<i>Instrukce</i>	172
4.7.3	<i>Akce (situace)</i>	177
4.7.4	<i>Reflexe</i>	179
5.	Témata k diskusi	194
5.1	Společné východisko pro oddíly 5.2 a 5.3	194
5.2	Možné změny současného paradigmatu OSV	196
5.2.1	<i>Dovednosti v tematických okruzích OSV v RVP versus tematická zaměření pro rámcové životní situace</i>	196
5.2.2	<i>Pozice OSV v kurikulu projektovaném i realizovaném</i> ...	198
5.3	Témata „příprava na životní role“ a „příprava na životní situace“	200
5.4	Problém hodnocení výsledků OSV (nebo podobných formativních systémů)	201
5.5	Učitel/lektor OSV, respektive učitel integrující tematiku OSV do jiných oborů	207
5.5.1	<i>Specifický talent pro specifické kurikulum (?)</i>	208
5.5.2	<i>Specifická příprava</i>	209
5.5.3	<i>Specifická role folkových konceptů učitele v oblasti osobnostně-sociálního rozvoje</i>	211
5.5.4	<i>Specifické postavení učitele oboru typu OSV</i>	212
6.	Poznámky k metodologii výzkumů, které byly podkladem tohoto textu	213
	Literatura	216
	Summary	230
	Rejstřík	231